

Windhager Ákos:

Kossuthtól Mengelbergig. Retorikai alakzatok Moór Emánuel szimfóniáiban¹

A jelen kutatás fő kérdése az volt, hogy vajon kimutatható-e a megszólított személye Moór Emánuel szimfóniáiban. Moór Emánuel (1863–1931) több szempontból is kiemelkedik a magyar zeneszerzők közül, mert 9 szimfóniát írt, mert ebből ötöt Európa vezető zenekarai adták elő George Henschel, Willem Mengelberg és Pablo Casals vezényletével, s mert ő az első ismert magyar Brucknerianus. Moór az 1895-ben írt 2. szimfóniáját az előző évben, emigrációban elhunyt Kossuth Lajos emlékének ajánlotta. Az elemzés ugyanakkor azt mutatja, hogy a nyilvánvaló köszöntő gesztuson kívül, az első tétel mottó-főtémája, amely uralja a szimfóniát, majd a negyedik tételben az apoteózis témájává válik, inkább köthető a szerzőhöz, mint a főhőshöz, többek között a *style hongrois* hiánya miatt. Az 1906-ban Willem Mengelbergnek írt és ajánlott 7. szimfóniában viszont a címzett egyértelmű – sófár hagyományt is idéző -, erőteljes köszöntését hallhatjuk. A szimfónia esztétikai teljesítménye azonban az, ahogy a negyedik tétel dekonstruálja az addigi motívumokat, majd pedig szintézist hoz létre a korábbi tételek és a jelenlegi között, átvittebb síkon: a múlt és jövő között, s mindezt Mengelberg kezébe teszi le. Kérdés marad azonban, hogy a karmester miért nem vezényelte ezt a súlyos szimfóniát a bemutató után?

---

¹ Az Évfordulók nyomában címmel, 2013. december 5-én rendezett zenetudományi konferencián elhangzott előadás absztraktja.